

ПРИМЕНА УГОВОРЕНОГ МЕРОДАВНОГ ПРАВА

Када је у уговору са ино-елементом, вољом уговорних страна изричито одређено да се питање стицања својине на продатој роби решава применом енглеског права, тада право својине прелази са продавца на купца даном закључења уговора, без обзира што у том тренутку предаја робе купцу није извршена.

Из образложења:

„Тужилац је као купац закључио пуноважан уговор са "Т" ДОО као продавцем, по коме је купио нафтне деривате. У складу са овлашћењем из члана 19. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља уговорена је примена енглеског права уколико дође до спора. Након закључења уговора, "Т" ДОО као продавац је тужиоцу испоставио фактуре и царинске декларације за неиспоручену а плаћену количину нафтних деривата који су се налазили на преради код трећетуженог НИС. На основу закљученог уговора тужилац је стекао право својине на ствари а на основу издатих исправа (рачуна и царинских декларација) тужилац може располагати са робом коју је стекао по уговору, што значи да има право да од сваког лица код кога се његова ствар налази, захтева предају ствари. Суд је дужан пружити судску заштиту власнику ствари.

Нафтни деривати које тужилац тражи да му се предају у својину и државину, неспорно се налазе код трећетужене НИС. Чињеница је да су нафтни деривати пописани као стечајна маса у поступку стечаја који се спроводи над "Т" ДОО и чињеница је да је да је "Т" ДОО закључила са трећетуженим НИС уговором о услужној преради нафте 1.9.2005. године и да се по том уговору нафта тужиоца налази код трећетуженог. Међутим, то не може утицати на права тужиоца као власника ствари нити му условљавати предају ствари ни у ситуацији када је повукао тужбу у односу на продавца "Т" ДОО. Зато је погрешан закључак другостепеног суда да не постоји пасивна легитимација на страни трећетуженог НИС АД Нови Сад у погледу дела тужбеног захтева тужиоца којим је тражено утврђење права својине.

Погрешан је закључак другостепеног суда да се захтев за утврђење права својине мора усмерити према ранијем власнику ствари, односно лицу са којим је закључен уговор који је био основ за стицање права својине и да тужилац своја права може и мора остваривати само у поступку стечаја и само од стечајног дужника "Trizon group" ДОО.

Као што је претходно наведено, тужилац је за случај спора, уговорио примену енглеског права. Стога, спорни однос треба решавати применом уговореног материјалног права и то конкретно, применом Закона о продаји робе Енглеске (*Sale of goods act 1979*), јер је то била воља уговорних страна.

Закон о продаји робе Енглеске у члану 18. прописује да када се ради о уговору о продаји робе спремне за транспорт, право својине на роби прелази са продавца на купца у тренутку настанка уговора, без обзира на рок плаћања и/или достављања робе. За разлику од домаћег права по енглеском праву, већ самим закључењем пуноважног уговора, својина на ствари прелази на купца.

То значи да тужилац може тражити предају ствари од сваког лица, код кога се ствар налази а у конкретној ситуацији, директно од трећетужене НИС. Није нужно да се у овој ситуацији тужбом мора обухватити ранији власник ствари ("Т ДОО сада у стечају). Тужилац као власник ствари не мора право на предају ствари остваривати само у стечајном поступку, јер предметне ствари припадају њему. Оне не могу

представљати стечајну масу, нити се налазе код стечајног дужника. Предаја тражена од трећетуженог, не ремети редослед намирења поверилаца у стечајном поступку. Стога тужилац право на предају ствари може остварити кроз парнични поступак како је то и учинио.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев1 8/2018; Прев 353/2019 од 11.7.2019. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 3.7.2020. године)